

Rapden Rabbe Sagopa Kajmer

Rap'in kralý Sagopa Kajmer, 'Ben rapin krallarýndan geçtim, gönül sultanlarýna bađlandým dedi. Sagopa, artýk Kur'an okuyor, namaz kýlýyor. Ýpte güzel bir Sagopa Kajmer röportajý:

H.Salih Zengin'in röportajý

Yunus Özyavuz, nam-ý diđer Sagopa Kajmer, Türk rap müziðinin önemli ve farklı isimlerinden birisi. Onu kendi ifadesiyle diđerlerinden ayýran ve farklı kýlan þey ise sözleri ve müziðinin kendine has oluþu.

Þarký sözlerinde bolca Osmanlýca ve Farsça kelimeler kullanan Kajmer, 'Yeraltý Operasyonu, Sözlerim Silahým, Ýhtiyar Heyeti, Sagopa Kajmer, 10 Kurþun, Bir Pesimistin Gözyaþlarý, G.O.R.A Soundtrack, Romantizma, Kafile, Ýkimizi Anlatan Bir Þey ve Kötü Ýnsanlarý Tanýma Senesi' isimli albümleriyle hatýrý sayýlýr bir genç dinleyici kitlesini müziðine çekti. Ýçerisinde küfür barýndýran eski sözleriyle arasýný bozduðunu söyleyen Kajmer, ilginç bir itirafta da bulunuyor: 'Þarkýlarýmın küfür içerdiði vakitlerde ailem beni hiç dinlemezdi.'

Sagopa Kajmer, müzikte laf kalabalýðýný sevmediðini, önemli olanýn özü yakalayýp az ve öz konuştuðunu belirtiyor. Sözlerinin dinleyicilerinin aklýnda kalma sebebini sahip olduðu maneviyatla özdeþleptiren Sagopa Kajmer, 'Ben dünya zevkleriyle ilgilenmiyorum. Son iki senem alim zatlarýn hayatlarýný araþtırmakla geçti. Hâlâ benim için en mühim þey, o mübarek zatlarýn dopdolu hayatlarýndan bir zerre olsun istifade edebilmek.' diyor. Sanatçý, bu kez sevdiði rap'çileri deðil etkilendiði alimlerin isimlerini sıralýyor: Abdülkadir Geylâni, Ahmed el Bedevî, Hasan-ý Basri, Ahmed er-Rufai, Biþr-i Hafi, Buhari, Müslim... Eskiden rap'in önemli isimleriyle hemhal olan Sagopa Kajmer, 'Ben rap'in krallarýndan geçtim, gönül sultanlarýna bađlandým artýk. O kadar muhteþemler ki!' diyor. Kur'an-ý Kerim okumanýn kendisini çok rahatlattýðýný kaydeden rap'çi Kajmer, Allah'la olan irtibatýný ise þöyle açıklýyor: 'Ben ilk önce Rabb'in benden istediklerini uygulamaya koyup daha sonra O'ndan aldýðým güç ile dua ediyorum. Ýrtibat, çokça zikretmektir. Kelimelerden geçtik biz, manaya indik.'

Küçükken de böyle çok konuşan biri miydiniz?

Sessiz bir çocuktum, müzik dinler ve mutlu olurdum. Çok fazla içime kapanýktým.

Anca biraz açýldým diyebilirim.

Anne-babanýz ne diyordu sizin bu küfürlü þarkýlarýnýza? Ailenizin büyüklerine karþý bir isyan duygusu oldu mu içinizde?

Bana ailem karýþmaz. Ne yaparsam onlar için iyidir. Önceki þarkýlarýmdaki küfürleri de önemsemiyorum, sonuçta herkes küfreder. Ben eski þarkýlarýmla aramý çoktan bozdu. Ayrýca isyankar deðilim ve isyan müziði de yapmýyorum. Ýlk önce yaptýðým müziðin isyan müziði olmadýðýnı anlamamýzý isterim. Eskilerde takýlmamak gerek. Aile büyüklerime boynum kýldan incedir. Aile en önemli sahiptir. Þarkýlarýmın küfür içerdiði vakitlerde ailem beni hiç dinlemezdi, hatta müzik yap derlerdi. Ne zaman ki 'Bir Pesimistin Gözyaþlarý' albümünü yaptým; hem insanlar hem de ailemin müziðime bakýp açýlarý deðiþti. Böylesi beni de mutlu etti. Ünlü olmamak için ses tonumu deðiþik kullanýrdým. Zamanýndan kalan içime kapanýklýðýn dýþavurumu bu.

Kelimelerin gücü adına çýktýdýnýz bu yolda sizi ne susturabilir?

Eđer iyi sözler yazamasaydým benimle röportaj yapar mıydýnýz? Sanýrým hayýr. Kelimelerin gücü, cümlelerin gücü; bu ikisine müziðin saðlamlyðý eklendiðinde bütünlük saðlanýyor. Eđer sadece iyi olsaydý da sözler kötü olsaydý olmazdý. Ben bir bütünüm, bütünlüðüm olduðu için Sagopa Kajmer' i Hissettiklerimi açýða vururken dikkatli olmalıyým. Bu benim disiplinim, prensibim. Beni susturabilmek için yaratýlmýþ herhangi bir güç yok. Çünkü ben gücümü dinleyicimden, insanlardan alýyorum. Susturulması ancak kendine baðlý olan bir imkansýzým.

Ýllâ ki ađız dolusu konuşmak mı gerekiyor? Sustuðunuz anlarda ne yapıyorsunuz?

Nasýl planlama yaptýdýnýza baðlý. Ben de herkes gibi insaným, susarým da konuşurum da. Önemli o doðru zamanda konuşup doðru zamanda susmak. Dýþarıdan nasýl göründüðümü bilemiyorum ama kendimi gördüðümü çok iyi biliyorum. Sustuðum zamanlarda murakabe yapar düþünürüm. Laf kalabalýdýný sev Müzikte de laf kalabalýdýný sevmiyorum. Özü yakalamak, az ve öz konuşmak lazým.

Kaf Kef, Evliya-i Rap, Küheylan, Yaðlý Çocuk, Karizmatik Emmi, Melodrama, Sagopa Kajmer... Gerçek isminiz de Yunus. Niye bu kadar çok mahlas kullanýyorsunuz?

O an ne hissediyorsam o. Þarkýlara göre de deðiþir, hislere göre de. Kendimle barýþýk yapıyorum, mahlasları hissi olarak düþünmek gerek. Öyle geliþi güzel bir þey deðil. Her bir mahlasým benim ayrı bir anlatýmımdýr.

Sözlerinizin akýllarda kalýcý olmasının nedeni ne? Dünya zevklerine fazla itibar etmemeniz mi, sözlerinizin felsefeyle yoðrulması mı?

Maneviyatým. Ben dünya zevkleriyle ilgilenmiyorum. Neysem oyum. Olduðum gibi görünürüm, düþündüklerimi þarkýlarıma aktarıırken kelime dünyası içinden en öz olanları yan yana koyarým. A sayesinde kalýcýlýðý yakaladým.

Amerikan kültüründen doðan rap müziðinin argümanlarını kullanarak, Amerikalý takýlmamaktan, kerdeðerlerimize sahip çýkmaktan bahsediyorsunuz? Bu çeliþki deðil mi?

O zaman þöyle söyleyeyim, hiçbirimiz e-mail ya da internet kullanmayalım, kola da içmeyelim, Amerikan markaları da giymeyelim. Allah vesileler yaratmýþ, vesileyi deðerlendirmek esastýr. Her ne kadar Amerika sokaklarından çýkmýþ olsa da rap bir araçtır. Amaçsa içinde gizlediðindir. Sen bir kısmını alýr ve kendi özüne uyarlısın. Rock müzik yapanlar da böyledir, pop da. Türkiye'de sahip çýkmamız gereken ne var? Kültür diyoruz, gelenek görenek diyoruz, ama izlediðimiz kliplerde çýplak hatunlar, gýrla içki, kötü sesler ve bize uymayan görüntüler var. Býrak Amerikancýlýðý, zaten yýrtýnsan onlar gibi olamazsın ya da yarattýðın sahtelikle onların gerçekliðini yakalayamazsın. Bizde hep dýþ ülkelere özentisi var. Artık Türkçe o kadar deðiþtirilmiþ ki, esas bunlarla ilgilenmek gerek. Sago bunu söyler.

Ortaya koyduðunuz Türk rap'inin hem Türkiye'deki rapçilerden hem de dünyadaki rapçilerden farklı yanları nedir?

Benim hem sözlerim hem de müziðim kendime has. Cevap olarak bu gerçeklik yeter. Malum Türkçe

rap dendiğinde "İyyghhh çok itici buluyorum" diyenler o kadar çok ki! Benden sonra insanların rap'e bakıp açılırlar dediği. Ailelere kadar ulaştım. Kitlelerin bana olan sevgisi diğerlerine olanlardan çok daha farklı. Beni şabebeleri, öğretmenleri olarak görüyorlar. İşte fark bu. Ben bir yıldız değilim, bir ihtiyacım belki de, kim bilir.

Rap ortamının algı ve idrak seviyesi düşük mü?

Hayır, hayli yüksek. Dinleyenlerim çok zeki. Zeki olmasalar beni dinlemezlerdi. Çünkü ben de zekiyim. Drake geç varanlar ise sonradan her şeyin farkına varıyorlar. Sonuçta anlamadan idrak olmaz. Konserlerde başıya başıya, ağlaya ağlaya parkılarına iptirak ediliyorsa o insanların idrak seviyelerinin düşük olduğu nasıllı söylenebilir? Onlar canım benim.

Türkiye'deki rap sanatçıların nasıllı değerlendiriyorsunuz? Türkiye gibi muhafazakar değerlere sahip bir ülkede rap gelişir mi?

İnsan kendini geliştirir, müzik gelişmez. Sen geliştikçe aracın olan müziği de geliştirirsin. Müzika bileyim sözler dediğim, anlattıklarının derinliği dediğim. Muhafazakar bir ülkedeyiz diyorsunuz ama o eskidendi. Artık her şey o kadar serbest ki… Dünyayı gezdim, bizim kadar rahat ülke yok. Türk rap'inde neler oluyor bilmiyorum. Belki de umrumda değil. Herkesin bir şekilde amacına ulaşmasını ve bizim önderliğini yaptığımız bu türü geliştirmesini de canım gönül istiyorum.

17 yaşında 'Tepki' isimli bir rapçi "Kulağın boynuzdan korktuğu bir rap anlayışı var Türkiye'de. Büyükler bizi ağaya itmeye çalışıyor" diye feryat ediyordu? Doğru mu bu?

Abartılı bir yaklaşım. İyi rapçi vardı da Türk rap dinleyicisi mi kabullenmedi? İyi olan her zaman iyidir ve iyi olan mutlaka sonuca varır. Ben 10 senede vardım. Ama vardım. Şahsi olarak derim ki; boynuzlar kimi zaman kulak altında kalırlar, kimi zaman onun üstüne çıkarlar. Boynuzuna göre dediğim. Demek ki o boynuzlar kulağa ulaşamamışlar. Ulaşılmadık kendi özgürlükleri tadarlar ve ipin hazzına varırlar. Bu denizin tüm suyunu bizler içeceğiz diye bir kaide yok.

İçerisinde gazel ve kaside olacak bir kitap yazmaya başlamıştınız? Ne aşamada?

Boş vaktim oldukça yazıyorum. Çok bir şey yok. Kaside, gazel vs. yazabilirsem ne mutlu bana.

Sizin sevdiğiniz rapçilerin isimlerini (Chuck D, Ice T, L.L, Krs, Cube, Kool Keith, Rakim gibi...) biliyoruz ama sizi kendine çeken evliya ya da derviş insanlar kimler?

Son iki senem alim zatların hayatlarını araştırarak ve onlardan feyzler almakla geçti. Hâlâ beni için en mühim şey, o mübarek zatların dopdolu hayatlarından bir zerre olsun istifade edebilmek. Beni derinden etkileyenleri büyük bir zevkle yazayım: Abdülkadir Geylânî (ks) en başta olmak üzere; Ahmed el Bedevî (ks), Hasan-ı Basri (ks), Ahmed er-Rufai (ks), Bîr-i Hafi (ks), Mahmud Hüdâî (ks), Şah-ı Nakşibendi, Feridüddin Attar (ks), Mevlânâ Celaleddin-i Rumi (ks), Buhari, Müslim, Hakim Tirmizi, İbrahim Hakkı Erzurumi (ks), Muhyiddin-i Arabi (ks). O kadar çoklar ki her biri ile ilgili dediğim hayranlıklarım var. O saydıklarınız rapçileri eskiden dinlerdim. Ben rap'in krallarından geçtim, gönül sultanlarına bağlandıım artık. O kadar muhteşemler ki! Okudum bildim deme, çok taat kıldım deme. İlk emir okumak, ama roman okumak

deřil.

Söz, bu topraklarda değerli bir enstrümandır. Rap sözün gücünü azaltmıyor mu?

Vezin problemi olmasaydı kıyıtlama olmazdı. Fakat malum ritimsel bir bütünlük için lirikale açıyor düzenleme part. Bu işi de herkes yapamaz, ustanın işidir. O nedenle ben ben oldum. Her ne kadar kıyıtlı bir söz dizimi olsa da içi umman oldukça problem yok.

Sözün en etkili ve tasarruflu sarf edildiği kitap Kur'an'dır. Kur'an okuyor musunuz?

Katılıyorrum. Elbette okuyorum, okumadan olur mu? O kadar rahatlatıyor ki!..

Allah'la dua ederek konuşurken kullandığınız kelimeler nasıldır peki?

Rabbimiz bizlere sünnet izinden gitmeyi buyuruyor. Onunla iletişim için ilkin sünnete bağlanmak ve bu vesileyle doğruca ilerlemek gerek. Malum herkes canı sıkıldıkça Rab ile konuşabilir, içini rahatlatılabilir. Lakin ben ilk önce Rabb'in benden istediklerini uygulamaya koyup daha sonra ondan aldığım güç ile dua ediyorum. Bir şey yapmadan bir şey beklemek ya da kuru kuruya dua etmek bana ters. İrtibat, çokça zikretmektir. Ben buna çok önem veririm. Bir süre sonra otomatik olarak iletişimimiz güçlenir. Kelimelerden geçtik biz, manaya indik.

Hem dindar hem pesimist olabilir mi insan?

Çelipki arayan için hayat çelipkilerle dolu. Mühim olan takdir etmek. Pesimist olmak, mecazi manada suskunluktur.

"Rap'i yozlaştıran ve serseriliği ön plana çıkaran Eminem, 5r0 cent gibi Amerikalı rapçileri yeriyorum. Umrunda deşiller!"

Sizin ilk dönemler protest, daha küfürlü bir tarzınız vardı? Zamanla daha derin, manalı, apk ve acı üzerine yoğunlaşan bir tarza kaydınız? Ne dediği, ne dediğirdi kelimelerinizi? Rap'çiy Yunus Hak'çiy derviş Yunus olma azminde mi?

Her zaman aynıydım, siz beni geç yakalamıyorsunuz. Her şey aynı. Yunus, Yunus'tur. Bizim Yunus. Ama sizin, 'bizim Yunus' demeniz için beni daha iyi idrak etmeniz gerek.

Osmanlıca ve Farsça kelimelerini sık kullandığınız parkıların günümüzün gençleri anlayabiliyor albümünüz Kötü İnsanları Tanıma Senesi daha sade ve yabancı kelimelerin azaltıldığı bir çalışmaya yöndeki pikayetlerin bir sonucu mu bu?

Hayır, daha fazla kipiye ulaşmak için daha anlaşılır olmak gerek. Tercih edilen yol bu. Kimsenin bir pikayeti yok. Hatta ben komple yabancı kelime kullansam da onlar ezberler ve hissediler. Herkese her türlü yazabildiğimi gösterdim en azından. Önceden benim için "sözlük ve kitap açıp yazıyor" denilirdi. Bu gibi cahilleri bilgimle ezdim. Ben sokak pairiyim diyorum. Bu şu demek; sokak kültürü ile iç içe yaşadım ve sokaktaki insanın diliyle nasıl müzik yapıyorum yaptım. Biraz kaba, biraz sert ama genelde etkili bir yapımdır. Tamamıyla kendi tasarımıdır.

Gençleri alkolden, uyuşturucudan uzak durmaya çalışıyorsunuz. Oysa birçok insanın kafasında rap'in bu tür ortamlarda filizlendiğine dair bir yargı yok mudur?

Her duyulana ya da her insanın dediğine inanmamalıdır. Kötü de var, iyi de. Sage Francis adlı rap sanatçısının örnek verelim. Bu MC belki de en önemli rap yıldızlarından biri ve Amerika'da benim lirikalemde olan, hissiyatı bana benzeyen bir sanatçıdır. Ne alkol içer ne de uyuşturucu kullanır. Ben bunlarla ilgileniyorum. Ve her fırsatta rap'i yozlaştıran ve serseriliği ön plana çıkaran büyük Amerikalı rapçileri de yeriyorum. Bu Eminem olsa da Dr Dre ya da 50 Cent olsa da. Umrumda değil! Onların sözlerinin toplamını karıştırsanız, gülersiniz. Kısacası Sago dediğim oğlan konuşuyor. Rap müziğinin kitabını yazacak derece bilgi sahibi biriyim. O nedenle işi kısaca özetleyelim: Rap demek iyi söz ve iyi yorumun kaliteli bir müzikle birleşmesidir. Bunu yaparken ne içtin ya da ne kullandığından ziyade çıkan parçanın kalitesi seni alakadar etmelidir. Gençleri hiçbir şeyden uzak tutma gayretim yok. O gayreti onlar göstermeliler, ben de vesile olmalıyım. Şöyle Sago'nun sözüdür.

ZAMAN

<http://www.seyredal.com/rapden-rabbe-sagopa-kajmer>